

Zastopniki kmetijstva ...

Delegati, ki bodo zastopali na kongresu delavskih svetov kmetijske organizacije Slovenije, so na nedavnem sestanku razpravljali o nekaterih specifičnih problemih kmetijstva. O njih bodo govorili tudi na kongresu.

Večina delavskih svetov na kmetijskih posestvih Slavonije je v zadnjih dveh letih aktivno sodelovala pri uvajanju nove delovne organizacije in novega nagajevalnega sistema po proizvodni enoti, s čimer se je zmanjšalo število stalnih delavcev in povečala delovno storilnost. To je bilo najboljše razvidno iz lanskih zaključnih računov: tisti kmetijska posestva osiješkega okraja, ki so uredila svoje poslovanje, niso imela izgub, tam pa, kjer je še vedno veliko delavcev in kjer niso uvedli mehanizacije, so imeli tudi izgube. Podobno stanje je tudi v zadrugah drugih organizacijah osiješkega in drugih okrajev.

Organi delavskega samoupravljanja in sindikati kmetijskih delavcev kakor tudi zadrugne zveze so začeli posvečati večjo pozornost šolanju kadrov v kmetijstvu. Doslej pa se je največ storilo za izboljšanje traktoristov in poljedelcev, medtem ko so drugi kmetijski delavci še vedno brez kvalifikacij. To bosta dve, tri vprašanja, o katerih bi moral po mnenju delegatov izreči kongres svojo besedo. Treba je najti boljši način šolanja, ki bo popolnoma ustrežal sodobni agrotehnik.

Kako razdeljevati dohodke na kmetijskih posestvih — to je prav tako eno izmed vprašanj, ki jih bodo delegati slavonskih kmetijskih organizacij, sprožili na kongresu delavskih svetov.

Prav tako so namestitve sezonske delovne sile, njeno sodelovanje v delu organov upravljanja kakor tudi njene pravice glede socialne zaštite problemi, s katerimi imajo organi upravljanja na kmetijskih posestvih stalno opravka. Delegati slavonskih kmetijskih posestev mislijo, da občasnim delavcem v kmetijstvu, ki še naprej stanujejo na posestvih, pa nimajo svoje zemlje, ne bi smeli kratiti pravice do pokojnine, ker so številni med njimi bili doslej stalni delavci v kmetijstvu 20 do 25 let. Poseben problem so tisti delavci, ki so bili odpušteni, stanujejo pa še vedno na kmetijskih posestvih, kar pogosto ovira zaradi pomanjkanja stanovanj prihod večjega števila kmetijskih strokovnjakov. Zaradi zmanjšanja delovne sile kmetijska posestva niso zmožna investirati nova sredstva v stanovanjsko graditev, po zakonskih predpisih pa ne morejo nikogar izseliti iz svojih stanovanj.

Organi upravljanja so pogosto v težavem položaju, ko rešujejo vprašanja družbenega standarda in higienskih razmer v svojih naseljih. O tem bi bilo prav tako potrebno govoriti na kongresu kakor tudi o vključitvi večjega števila ženske delovne sile in mladine, posebno v vrtnarstvo in drobno živinorejo. Sedaj se namreč dogaja, da pri odpušcanju delavcev odhaja iz kmetijstva čedalje več žensk, čeprav morajo številne med njimi vzdrževati svojo družino.

Delavski sveti na kmetijskih posestvih imajo prav tako opravka z vrsto problemov pri nakupovanju kmetijskih strojev, posebno rezervnih delov in priključnih strojev, ki jih še vedno primanjkuje našemu kmetijstvu. Na to vprašanje bi morali odgovoriti tudi zastopniki industrije kmetijskih strojev.

Kmetijstvo Slavonije bo na kongresu zastopalo 20 delegatov iz osiješkega, našičkega, virovitiškega, vinkovskega, po-

žeškega in brodskega okraja. Le dva med njimi bosta zastopala kmetijske zadrug. To število je zelo majhno, če upoštevamo, da je na tem kmetijskem področju nad 300 kmetijskih zadrug, večina teh pa se je popolnoma usmerila k pospeševanju napredka kmetijske proizvodnje. Zato bosta morala ta dva delegata, od katerih je eden iz vinkovskega, drugi pa iz osiješkega okraja, razpravljati o vrsti zelo

... notranje in zunanje trgovine ...

Trgovino ljubljanskega okraja bo zastopal Marko Juren, poslovodja veleblagovnice »Tromostovje« v Ljubljani, član upravnega odbora v podjetju in predsednik sindikata trgovinskih in gostinskih delavcev v občini Ljubljana-Center.

Izčrpn material o delavskem samoupravljanju in problematiki v našem gospodarstvu, ki so bili pripravljeni v zvezi s kongresom, so že sami po sebi velik prispevek kongresa, čeprav se niti še ni začel. Na konferencah je bilo videti, da ljudje veliko pričakujejo od kongresa. Sprejetih je bilo tudi vrsta priporočil in predlogov, kaj naj bi predlagali na tem zboru.

Predvsem je bilo na posvetovanjih veliko govora o materialni osnovi, ki je v trgovini še manjša kakor v industriji. Zelo veliko se je govorilo tudi o kadrih, ker moške delovne sile sploh ni mogoče dobiti za posamezne trgovinske veje. Če bi uredili materialno stran poslovanja, bi prišlo do večjega dotoka kadrov.

Uvozniki blaga za široko potrošnjo pogosto navijajo cene, ker so glede posameznih izdelkov v monopolnem položaju. Včasih uvozijo tudi blago, ki ni potrebno, ali pa je tisto iz domače proizvodnje boljše kakor iz inozemstva. Zato mislimo, da bi bilo treba omogočiti uvoz vsem trgovskim organizacijam, ki so zato sposobne. Naj se razširi krog uvoznikov tudi na detajliste. Detajlisti bolje poznajo želje potrošnikov kakor grosisti in zato bi bilo dobro, da se njim dajo devize iz osrednjega deviznega sklada.

Nadalje se v trgovini občuti pereče vprašanje kredita za industrijo. Mnenja

važnih problemov s področja zadrug. Eden izmed problemov upravljanja, ki se vedno pojavlja v zadrugah, je vprašanje, koga je treba voliti v zadrugne svete, ali samo zadrugnike ali tudi delavce na izločenih obratih.

Kreditiranje zadrug in njihovo poslovanje je prav tako zelo pomemben problem. Številne zadrug se še vedno ne ravnaajo po predpisih in nimajo dovolj obratnega kredita. Ker so porabile svoje obratne kredite, dolgujejo samo na področju Baranja zadrug strojni delavnici v Belem Manastiru 9 milijonov din (za popravila kmetijskih strojev). Seveda niti te delavnice ne morejo dobro poslovati, ker so njihova sredstva zamrznjena.

ali zimsko ali katero koli drugo sezono. Zato prihaja sedaj zimsko blago na trg šele spomladi, poletno blago pa šele jeseni.

Potrošniškim svetom bi morali povečati pristojnost, predvsem pa to pristojnost točno določiti. Mislimo namreč, da potrošniški sveti v taki obliki, kakršni so danes, ne bodo mogli uspešno delati in imeti tisto vlogo, ki jim je namenjena.

Zlata Gulija, predsednik upravnega odbora uvoznega in izvoznega podjetja »Stokopromet« v Skoplju, je prav tako izvoljena za delegata za prvi kongres delavskih svetov Jugoslavije:

»Imamo več predlogov,« je rekla Zlata Gulija dopisniku »Naše skupnosti.« Prvič predlagamo, naj se odpravi pravica »veta« direktorjev podjetij. Mnenja smo, da je bilo to v prvi fazi delavskega upravljanja potrebno, sedaj pa je treba »sveto« tudi formalno odpraviti. To toliko prej, ker se v praksi ta pravica zelo redko uporablja. Vendar smo mnenja, da bi bilo treba direktorja pooblastiti, da v primeru nepravilnega in nezakonitega odloka delavskega sveta obvesti pristojni ljudski odbor. Tako se bodo v določenem smislu odbori bolj približali problemom gospodarskih podjetij in bodo ustvarili neposredni stik z delavskimi sveti. Vzporedno s tem bi bilo treba okrepiti odgovornost, morda tudi materialno, delavskih svetov kot kolektivnih organov in njihovih članov posamezno. Mnenja sem, da bi moral organ, ki upravlja, nositi odgovornost za politiko upravljanja, je dejala ob koncu tovaršica Zlata Gulija.

... gostinstva in komunalne delavnosti

Ljubica Ružić iz podjetja »Hercegovina« v Sarajevu bo zastopala na kongresu gostince. Med drugim je dejala:

»Sprejemanje in odpušcanje delavcev sta izključna pravica direktorjev, zato pa prihaja do vrste nepravilnosti in subjektivnih ocen, koga je treba odpustiti. Bilo bi koristno, da napravi naša zakonodaja v tem spremembe tako, da bodo ta delikatni problem reševali delavski sveti.«

Safet Pendelj iz mestnega vodovoda v Sarajevu zastopa komunalce:

»Mnenja sem, da mora biti vsako komunalno podjetje podjetje v pravnem pomenu besede, s svojim delavskim svetom in upravnim odborom. Kajti praksa je pokazala, da so bolje delala komunalna podjetja mesta Sarajeva, v katerih imajo glavno besedo ljudje iz kolektiva kakor komunalne ustanove s samostojnim financiranjem.

smo, da so krediti v trgovini dovolj veliki, v industriji pa so premajhni, da bi zagotovili zadostne zaloge za pomladansko